

УДК 336

Могильська А. – ст. гр. М-308

*Відокремлений структурний підрозділ "Тернопільський фаховий коледж
Тернопільського національного університету імені Івана Пулюя"*

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: Калущка Л.

Mohylska A.

*Separate Structural Subdivision "Ternopil Professional College of Ternopil Ivan
Puluj National Technical University"*

SOURCES OF FORMATION OF FINANCIAL FUNDS OF ENTERPRISES IN A MARKET ECONOMY

Supervisor: Kalushka L.

Ключові слова: фінансова стійкість, краудфандинг, лізинг, реінвестування.

Keywords: financial sustainability, crowdfunding, leasing, reinvestment.

В умовах сьогодення, особливої уваги набуває питання фінансової стійкості підприємств. Пошук ефективних підходів до формування фінансових ресурсів стає не просто актуальним, а життєво необхідним для подальшого існування та розвитку бізнесу. Саме тому тематика дослідження пов'язана з реальними запитами економіки та відповідає потребам часу.

Новизна роботи полягає в тому, що вона поєднує класичний аналіз джерел фінансування з розглядом сучасних фінансових інструментів, які стрімко розвиваються під впливом цифрових технологій. Особливу увагу приділено тому, як ці інструменти можуть бути застосовані в українських реаліях, зокрема для малого та середнього підприємництва, що часто має обмежений доступ до банківського кредитування.

Практична цінність дослідження полягає у можливості застосування його результатів у реальній підприємницькій діяльності. Запропоновані підходи до формування та комбінування фінансових ресурсів можуть бути використані для розробки фінансових стратегій в умовах нестабільності та трансформації економіки. Дослідження джерел фінансування може надати практичні рекомендації щодо оптимізації фінансової структури компаній.

У сучасних умовах вибір джерела фінансування має ґрунтуватися на аналізі ряду факторів: вартості капіталу, строку використання коштів, доступності, ризиків та впливу на контроль над підприємством. Особливу увагу слід приділяти не лише традиційним фінансовим джерелам, а й сучасним інструментам, таким як краудфандинг, грантові програми, фінтех-рішення, що відкривають нові можливості, особливо для малого та середнього бізнесу. Раціональна структура капіталу, орієнтація на фінансову стійкість, рентабельність та ліквідність — основа для прийняття виважених фінансових рішень. Нижче подано короткий огляд основних джерел фінансування з прикладами з українського бізнесу (таблиця 1).

Таблиця 1 – Внутрішні та зовнішні джерела фінансування

Внутрішні джерела			
<i>Джерело</i>	<i>Переваги</i>	<i>Недоліки</i>	<i>Приклад бізнесу</i>
<i>Чистий прибуток</i>	Не створює боргових зобов'язань, зберігає незалежність	Обмежений обсяг, залежить від рентабельності	GoodWine — активно реінвестує прибуток у розвиток магазинів і сервісу
<i>Амортизаційні відрахування</i>	Стабільне внутрішнє джерело	Не забезпечує швидкого росту	Крафтові виробники (наприклад, Козак Бренд) — використовують для оновлення обладнання
<i>Реінвестування прибутку</i>	Підвищує капіталізацію, підтримує зростання	Втрата короткострокової ліквідності	Kachorovska — реінвестує в розширення колекцій та виробництва
Зовнішні джерела			
<i>Банківські кредити</i>	Доступ до великих сум	Високі ставки, вимоги до застави	Нова Пошта — активно користується кредитними лініями для розширення логістики
<i>Лізинг</i>	Можна користуватись активом без покупки	Вища вартість у довгостроковій перспективі	АТБ — оновлення автопарку через фінансовий лізинг
<i>Випуск акцій</i>	Великі обсяги фінансування	Втрата частки власності	Rozetka поки не публічна, але активно готується до IPO у майбутньому
<i>Облігації</i>	Підходить для стабільних компаній	Обмежений доступ для МСП	Деякі агрохолдинги (наприклад, МХП) випускали єврооблігації
<i>Гранти та субсидії</i>	Безповоротне фінансування	Жорсткі вимоги, контроль використання	Svitlo.Store — отримали грант для розвитку сталого виробництва
<i>Краудфандинг</i>	Фінансування + просування бренду	Потребує довіри аудиторії, маркетингу	Gunia Project — зібрав кошти через Спільнокошт
<i>Венчурний капітал</i>	Підтримка експертів, масштабування	Часткова втрата контролю	PetCube, Liki24 — залучили інвестиції від Horizon Capital, A Ventures

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що ефективне формування фінансових ресурсів підприємства є ключовим чинником забезпечення його стабільної діяльності та конкурентоспроможності в умовах сучасної економіки.

Таким чином, запропоновані підходи до формування фінансових ресурсів можуть бути ефективно використані у практичній діяльності підприємств для підвищення їх економічної стабільності та адаптації до умов ринкової економіки.

Список використаних джерел

1. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11.
2. Каленюк І. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. Збірник наук. матеріалів конференції. Тернопіль, 2023. С. 68–71.